

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ
È È ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ. 17060/03)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

24 Μαΐου 2007

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική υπό τις
προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 44 παρ. 2 της
Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί αναθεωρήσεις στη φάση της
εκδοτικής επιμέλειας.*

Στην υπόθεση Έ Έ κατά Ελλάδος,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), αφού συνεδρίασε σε σώμα αποτελούμενο από τους:

κ. Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, *Πρόεδρο,*

κ. Χ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

κα Ν. ΒΑΓΙΤΣ,

κ. Κ. ΧΑΤΖΙΕΦ

κ. ΝΤ. ΣΠΙΛΜΑΝ,

κ. Σ.Ε. ΓΙΕΜΠΙΕΝΣ,

κ. ΓΚ. ΜΑΛΙΝΒΕΡΝΙ, *Δικαστές*

και τον κ. Ζ. ΝΙΛΣΕΝ, *Γραμματέα του Τμήματος,*

Αφού συσκέφθηκε κεκλεισμένων των θυρών στις 3 Μαΐου 2007,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε την τελευταία ως άνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση είναι απόρροια της προσφυγής υπ' αριθ. 17060/03 κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, η οποία κατατέθηκε στο Δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») από τον κ. Έ Έ, έλληνα υπήκοο («ο προσφεύγων»), στις 20 Μαΐου 2003.

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπήθηκε από το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, μέλος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Ελσίνκι για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση»)

εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξουσίους της κ. Ι. Χαλκιά, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κ. Ι. Μπακόπουλο, Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ειδικότερα ότι υπήρξε θύμα βάνανσης συμπεριφοράς εκ μέρους των αστυνομικών οργάνων και ότι οι αρχές δεν διεξήγαν επαρκή έρευνα σχετικά με το περιστατικό, κατά παράβαση των άρθρων 3 και 13 της Σύμβασης. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι το καταγγελλόμενο περιστατικό είχε ως κίνητρο φυλετικές προκαταλήψεις, κατά παράβαση του άρθρου 14 της Σύμβασης.

4. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2005 το Δικαστήριο αποφάσισε να διαβιβάσει τα παράπονα βάσει των άρθρων 3, 13 και 14 στην Κυβέρνηση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 παρ. 3 της Σύμβασης, αποφάσισε να εξετάσει την προσφυγή ταυτόχρονα ως προς το παραδεκτό και επί της ουσίας.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

5. Ο προσφεύγων είναι έλληνας υπήκοος, Ρωσοπόντιος την καταγωγή, γεννημένος το 1978, και ζει στη Θεσσαλονίκη.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

A. Περιγραφή του συμβάντος

6. Στις 23 Δεκεμβρίου 2001, περί τις 10:15 μ.μ., ο προσφεύγων περπατούσε με κατεύθυνση μια καφετέρια στην Άνω Τούμπα Θεσσαλονίκης όταν είδε μία περίπολο αστυνομικών να κάνει έλεγχο στοιχείων στους επιβάτες

ενός αυτοκινήτου. Ο προσφεύγων, ο οποίος γνώριζε τους επιβάτες του αυτοκινήτου, θέλησε να ρωτήσει έναν απ' αυτούς (τον Γεώργιο Καλαϊτζίδη) τι συνέβαινε.

i. Η εκδοχή του προσφεύγοντος

7. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι ένας αστυνομικός, ο οποίος αργότερα αναγνωρίστηκε ως ο αστυφύλακας Απόστολος Αποστολίδης, έστρεψε το φακό τους προς αυτόν και του ζήτησε τα στοιχεία του. Ο προσφεύγων απάντησε ότι ήθελε να μάθει αν ο φίλος του είχε κανένα πρόβλημα. Ένας άλλος αστυνομικός, ο οποίος αργότερα αναγνωρίστηκε ως ο αστυφύλακας Ζαχαρίας Τσιοράκης, του ζήτησε την ταυτότητά του. Ο προσφεύγων απάντησε ότι δεν την είχε μαζί του και τους πρότεινε να πάνε όλοι μαζί στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής για την εξακρίβωση των στοιχείων του, καθώς η ταυτότητά του είχε εκδοθεί εκεί. Τότε, κατά τους ισχυρισμούς του, ένας από τους αστυνομικούς τον ρώτησε αν «το παίζει μάγκας». Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, μετά από λίγα δευτερόλεπτα, ο Τσιοράκης τύλιξε τις χειροπέδες γύρω από τη γροθιά του και τον χτύπησε στο στόμα. Ο προσφεύγων ζαλίστηκε και, καθώς έπεφτε, ο Τσιοράκης τον κλώτσησε δύο φορές στο θώρακα και την κοιλιά.

8. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι είχε καταφέρει να απομακρυνθεί από τη σκηνή του περιστατικού όταν ένας άλλος γνωστός του, ο Δημήτριος Καλαϊτζίδης, κατευθύνθηκε προς τους αστυνομικούς και τους ζήτησε να σταματήσουν να χτυπούν τον προσφεύγοντα στο κεφάλι, διότι είχε πρόβλημα στο κεφάλι του. Ο προσφεύγων

ισχυρίζεται ότι άκουσε τρεις με τέσσερις πυροβολισμούς. Όπως αναφέρει στην κατάθεσή του ο αστυφύλακας Αποστολίδης, πυροβόλησε προειδοποιητικά τρεις φορές στον αέρα «με ασφάλεια» προς εκφοβισμό του προσφεύγοντος, ο οποίος προσπαθούσε να διαφύγει από το χώρο του συμβάντος. Στη συνέχεια, ο προσφεύγων μετέβη στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής, το οποίο απέχει περίπου 40 μέτρα από το χώρο του περιστατικού. Μόλις έφθασε εκεί, διαμαρτυρήθηκε σε δύο αστυνομικούς για την κακομεταχείρισή του. Οι δύο αστυνομικοί τον άρπαξαν και τον έσυραν μέσα στο αστυνομικό τμήμα. Στη συνέχεια, του φόρεσαν χειροπέδες και άρχισαν να τον κτυπούν και να τον λακτίζουν σε διάφορα μέρη του σώματός του. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, μεταξύ των αστυνομικών που ήταν υπεύθυνοι για την κακομεταχείρισή του ήταν και εκείνοι που του είχαν κάνει τον αρχικό έλεγχο στοιχείων. Όπως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, αυτό συνεχιζόταν επί 30 περίπου λεπτά, όταν οι αστυνομικοί αντιλήφθηκαν ότι ερχόταν κάποιος ανώτερός τους. Μόλις το άκουσε αυτό, ένας αστυνομικός άρπαξε ένα βρώμικο σφουγγαρόπανο και καθάρισε το αίμα από το πάτωμα και το πρόσωπο του προσφεύγοντος, φωνάζοντας επανειλημμένα «ψόφος».

9. Ο προσφεύγων έχασε τις αισθήσεις του και μεταφέρθηκε με ασθενοφόρο στο Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «Ο Άγιος Δημήτριος», όπου παρέμεινε μέχρι τις 28 Δεκεμβρίου 2001.

10. Την ίδια νύχτα συνελήφθησαν άλλα τέσσερα άτομα από το Καζακστάν, γνωστοί του Ζελίλωφ, που επίσης συμμετείχαν στο περιστατικό, και προσήχθησαν στο αστυνομικό τμήμα όπου βρισκόταν υπό κράτηση ο προσφεύγων. Μεταξύ αυτών, κατά του Δημητρίου και του Χαράλαμπος Καλαϊτζίδης απαγγέλθηκαν κατηγορίες για επίθεση κατά αστυνομικών. Στις απολογίες τους με ημερομηνίες 23 Ιανουαρίου και 2 Απριλίου 2002, ανέφεραν ότι υπήρξαν θύματα διακριτικής μεταχείρισης λόγω της εθνοτικής προέλευσής τους. Συγκεκριμένα, ο Δημήτριος Καλαϊτζίδης ανέφερε ότι, κατά τη διάρκεια της προσαγωγής και της παραμονής του στο αστυνομικό τμήμα, οι αστυνομικοί του φώναζαν συνεχώς «Γ... η Ρωσία, μαφιόζοι, έρχεστε εδώ και νομίζετε ότι είσαστε μάγκες, μπάσταρδοι, αν δεν φύγετε απ' την πόλη και σας ξαναδούμε στην καφετέρια, θα σας γ..., γ... το Χριστό σας και την Παναγία σας». Ο Χαράλαμπος Καλαϊτζίδης ανέφερε ότι, ενώ βρισκόταν στο Αστυνομικό Τμήμα Τούμπας, οι αστυνομικοί του φώναζαν: «Βρωμορώσοι, δεν θα ξαναδουλέψετε ποτέ στη ζωή σας, καθίκια, μπάσταρδοι. Γ... τη μάνα σας».

ii. Η εκδοχή της Κυβέρνησης

11. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο έλεγχος των επιβατών του αυτοκινήτου είχε σχεδόν ολοκληρωθεί όταν ο προσφεύγων, ο οποίος διερχόταν από το σημείο εκείνο, κατευθύνθηκε προς τους αστυνομικούς. Οι τελευταίοι τον προειδοποίησαν αρχικά να μην πλησιάσει το σημείο ελέγχου, ούτως ώστε αφενός να ολοκληρωθεί ανεμπόδιστα

ο έλεγχος και αφετέρου να μην εκτίθενται σε δημόσια θέα οι ελεγχόμενοι.

12. Παρά την αρχική τους προειδοποίηση, οι αστυνομικοί αγνοήθηκαν από τον προσφεύγοντα, ο οποίος, αφού πλησίασε το ελεγχόμενο όχημα, συνομίλησε με τους επιβαίνοντες σ' αυτό. Ο αστυνομικός Αποστολίδης ζήτησε από τον προσφεύγοντα να του γνωστοποιήσει τα στοιχεία της ταυτότητάς του. Εκείνος αρνήθηκε να υπακούσει και, αντιδρώντας βίαια, ώθησε απότομα τον αστυνομικό με το χέρι του και τον έριξε στο έδαφος, αφού προηγουμένως του είχε καταφέρει χτυπήματα στο πρόσωπο. Οι αστυφύλακες Χαμόπουλος και Τσιοράκης προσέτρεξαν σε βοήθεια του συναδέλφου τους επιχειρώντας να δεσμεύσουν με χειροπέδες τον προσφεύγοντα. Ο τελευταίος προέβαλε σθεναρή αντίσταση λακτίζοντας και γρονθοκοπώντας τους ως άνω αστυνομικούς.

13. Εν τω μεταξύ, από την παρακείμενη καφετέρια εμφανίστηκαν ο Δημήτριος και ο Λάζαρος Καλαϊτζίδης, οι οποίοι ενεπλάκησαν στη διαμάχη μεταξύ του προσφεύγοντος και των τριών προαναφερθέντων αστυνομικών. Και ενώ οι αστυνομικοί προσπαθούσαν να δεσμεύσουν με χειροπέδες τον προσφεύγοντα και να τον συλλάβουν, ο Δημήτριος και ο Λάζαρος Καλαϊτζίδης με την επέμβασή τους πέτυχαν τη ματαίωση της σύλληψης του προσφεύγοντος, αφού πρώτα τραυμάτισαν τους αστυνομικούς ωθώντας τους βίαια με τα χέρια και κτυπώντας τους με χέρια και με πόδια. Τα γεγονότα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα να διαφύγει ο προσφεύγων τη

σύλληψη και να υποχρεωθεί ο αστυφύλακας Αποστολίδης, προκειμένου να εκφοβίσει το πλήθος που ασκούσε βία σε βάρος του, να χρησιμοποιήσει το ατομικό του όπλο πυροβολώντας στον αέρα προς εκφοβισμό.

14. Επειδή το σημείο της συμπλοκής ήταν πλησίον του Αστυνομικού Τμήματος Τούμπας Θεσσαλονίκης, μετά τη ρίψη των πυροβολισμών από τον αρχιφύλακα Αποστολίδη, προσέτρεξε σε βοήθειά του άλλη ομάδα αστυνομικών. Πολλοί από αυτούς που συμμετείχαν είτε ενεργά είτε παρακολουθώντας το περιστατικό διαλύθηκαν και εισήλθαν στην παρακείμενη καφετέρια. Συνελήφθησαν και οδηγήθηκαν στο Αστυνομικό Τμήμα Τούμπας οι Καλαϊτζίδης Χαράλαμπος και Δημήτριος και ο Γκαλότσκιν Παναγιώτης. Ο προσφεύγων συνελήφθη αργότερα την ίδια ημέρα. Οδηγήθηκε με τους άλλους κατηγορούμενους στο Αστυνομικό Τμήμα Τούμπας και σχηματίστηκε σε βάρος τους δικογραφία για τα αδικήματα της αντίστασης κατά της αρχής, την ελευθέρωση κρατουμένου και για απρόκλητες σωματικές βλάβες. Στο αστυνομικό τμήμα ο προσφεύγων δεν κρατήθηκε πέραν του απολύτως αναγκαίου για το σχηματισμό της δικογραφίας και στη συνέχεια μεταφέρθηκε σε νοσοκομείο. Ούτε αυτός ούτε οι γνωστοί του υπέστησαν οποιαδήποτε κακομεταχείριση από τους αστυνομικούς κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στο αστυνομικό τμήμα.

B. Ιατρικές γνωματεύσεις

1. Αναφορικά με τον προσφεύγοντα

15. Σύμφωνα με το πληροφοριακό σημείωμα νοσηλείας που εξέδωσε το νοσοκομείο στις 2 Ιανουαρίου 2002, ο προσφεύγων έφερε κάκωση στο θώρακα και το στέρνο, κάκωση στην αριστερή ζυγωματική χώρα και υποκόγχιο αιμάτωμα αμφοτεροπλεύρως. Επίσης, έφερε τραύματα στο τριχωτό της κεφαλής και την πλάτη, στα οποία έγινε συρραφή. Διαγνώστηκε ότι πάσχει από «κάκωση κεφαλής και θώρακος και ελαφρά εγκεφαλική διάσειση». Το σημείωμα επίσης αναφέρει ότι ο προσφεύγων εισήχθη στο νοσοκομείο τις 24 Δεκεμβρίου 2002 και εξήλθε στις 28 Δεκεμβρίου 2002.

16. Με την από 29 Ιανουαρίου 2002 έγγραφη παραγγελία της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, ζητήθηκε η ιατροδικαστική εξέταση του προσφεύγοντος. Με την ίδια παραγγελία ζητήθηκε από τον ιατροδικαστή να αποστείλει το πόρισμά του στην εισαγγελία το ταχύτερο δυνατόν.

17. Σύμφωνα με την από 29 Ιανουαρίου 2002 έκθεση ιατροδικαστικής εξέτασης, ο προσφεύγων έφερε κάκωση των μαλακών μορίων στην πρόσθια θωρακική χώρα, θλαστικό τραύμα τριχωτού της κεφαλής, θλαστική εξοίδηση και εκχύμωση των μαλακών μορίων στην αριστερή ζυγωματική χώρα και υποκόγχιο αιμάτωμα αμφοτεροπλεύρως. Η οδοντιατρική εξέταση έδειξε κάταγμα στεφάνης κάτω αριστερού κυνόδοντος και μερική εξάρθρωση κάτω σιαγόνας. Η έκθεση ιατροδικαστικής εξέτασης κατέληγε στη διαπίστωση ότι ο Ζελίλωφ έφερε μέτριας έντασης σωματική βλάβη, προκληθείσα από αμβλύ

όργανο, και ότι – εφόσον δεν υπήρχαν απρόβλεπτες επιπλοκές – η ανάρρωσή του πιθανότατα θα ολοκληρωνόταν εντός 18-21 ημερών.

2. Αναφορικά με τους αστυνομικούς

18. Σύμφωνα με το πληροφοριακό σημείωμα νοσηλείας που εξέδωσε το νοσοκομείο στις 24 Δεκεμβρίου 2001, ο Χαμόπουλος έφερε «θλάση δεξιάς κνήμης», ο Αποστολίδης «βαριές θλάσεις αμφοτέρων των άκρων χειρών» και ο Τσιοράκης «βαριές θλάσεις δεξιού αντιβραχίου και δεξιάς άκρας χειρός». Επίσης, το πληροφοριακό σημείωμα νοσηλείας ανέφερε ότι οι αστυνομικοί εισήχθησαν στο νοσοκομείο στις 23 Δεκεμβρίου 2002 και εξήλθαν στις 24 Δεκεμβρίου 2002.

19. Οι αστυνομικοί Χαμόπουλος, Αποστολίδης και Τσιοράκης δεν υπεβλήθησαν σε ιατροδικαστική εξέταση.

Γ. Η διοικητική εξέταση

20. Στις 8 Ιανουαρίου 2002 η Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης διέταξε τη διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης για την εξακρίβωση των περιστάσεων του τραυματισμού των τριών αστυνομικών και τη διαπίστωση τυχόν πειθαρχικών ευθυνών τους. Η ένορκη διοικητική εξέταση ανατέθηκε σε αξιωματικό που υπηρετούσε στην αρμόδια αστυνομική υποδιεύθυνση. Στο πλαίσιο της ένορκης διοικητικής εξέτασης, ο αξιωματικός που τη διενήργησε κάλεσε τους τρεις αστυνομικούς που συμμετείχαν στο περιστατικό να καταθέσουν ως μάρτυρες. Μελετήθηκαν διάφορες μαρτυρικές καταθέσεις, αλλά δεν έγινε καμία περαιτέρω έρευνα σχετικά με τους

πυροβολισμούς ή γενικότερα τη νομιμότητα του αρχικού ελέγχου εξακρίβωσης στοιχείων. Στο πόρισμα της ένορκης διοικητικής εξέτασης, το οποίο εκδόθηκε στις 9 Αυγούστου 2002, παρατηρείται ότι «τα πρόσωπα που συμμετείχαν στο περιστατικό αρνήθηκαν να συμμορφωθούν στις διαταγές των αστυνομικών και, επιπλέον, ένα απ' αυτά [ο Ζελίλωφ] "ζήτησε το λόγο" από τους αστυνομικούς που διενεργούσαν τον έλεγχο στοιχείων, θεωρώντας αυθαίρετα και θρασύτατα ότι διέθετε ένα ανύπαρκτο δικαίωμα ... Λαμβάνοντας υπόψη και την απρόκλητη, βίαιη και δυσανάλογη επίθεση κατά των αστυνομικών από τα άλλα πρόσωπα, οι αστυνομικοί εκτίμησαν σωστά την κατάσταση και οι ενέργειές τους υπήρξαν οι ενδεδειγμένες. Η συμπλοκή μεταξύ των αστυνομικών και των εν λόγω προσώπων ήταν αναπόφευκτη. Οι αστυνομικοί άσκησαν την αναγκαία φυσική βία κατά των πολιτών, κυρίως για να προστατέψουν τη σωματική τους ακεραιότητα η οποία διέτρεχε άμεσο κίνδυνο. Υπήρχε σαφής κίνδυνος να αρπάξουν τα εν λόγω άτομα τα όπλα των αστυνομικών στο πλαίσιο της δυσανάλογης επίθεσης 10-15 προσώπων κατά των αστυνομικών. Έτσι, εκτός από τις σωματικές βλάβες που υπέστησαν οι αστυνομικοί, οι οποίες θα μπορούσαν κάλλιστα να ήταν σοβαρότερες, υπήρχε άμεσος κίνδυνος τα όπλα τους να χρησιμοποιηθούν από τους πολίτες με ακραίο τρόπο (να τραυματιστούν θανάσιμα οι αστυνομικοί κ.λπ.)».

21. Όσον αφορά τις καταγγελίες για κακομεταχείριση στο αστυνομικό τμήμα, στο πόρισμα παρατηρείται, μεταξύ άλλων, ότι «η βίαιη συμπεριφορά των αστυνομικών προκύπτει από τις μαρτυρίες των προσώπων που διέπραξαν τις αξιόποινες πράξεις. Παρόλο που οι μαρτυρίες αυτές δεν μπορούν να απορριφθούν εξολοκλήρου, η ακρίβεια και η αντικειμενικότητά τους δεν πρέπει να θεωρούνται δεδομένες. Καταθέσεις όπως αυτές του Καλαϊτζίδη και του Καμπανάκη – εξαδέλφου και φίλου του κατηγορουμένου αντίστοιχα – χωρίς αμφιβολία αφορούν προσωπικές απόψεις και εκτιμήσεις που θα βοηθήσουν τον κατηγορούμενο στη δίκη. ... Δεν αποδείχθηκαν όλες οι μαρτυρίες. Αντίθετα, οι αστυνομικοί (που συμμετείχαν στο περιστατικό) τις διέψευσαν. Οι τελευταίοι επιμένουν στις καταθέσεις τους ότι δεν ασκήθηκε βία στο αστυνομικό τμήμα και ότι όλες οι σωματικές βλάβες που υπέστησαν οι πολίτες προκλήθηκαν πριν από την προσαγωγή τους στο αστυνομικό τμήμα». Στη συνέχεια, αναφέρεται ότι: «Στο σημείο αυτό πρέπει να γίνει αναφορά στους ισχυρισμούς περί απρόκλητης κακομεταχείρισης από "κακούς" αστυνομικούς κατά προσώπων που απλά "έτυχε" να βρίσκονται εκεί και δεν είχαν καμία σχέση με το περιστατικό. Οι καταθέσεις αυτές δεν μπορούν να ληφθούν σοβαρά υπόψη, ούτε μπορούν να θεωρηθούν αντικειμενικές. Αντίθετα, πρέπει να θεωρηθούν ως υπερασπιστική τακτική των φίλων/γνωστών τους, οι οποίοι αντιμετωπίζουν σοβαρές κατηγορίες και οι καταθέσεις τους

ως σκοπό έχουν να παρουσιάσουν μια κακή εικόνα των αστυνομικών».

22. Τέλος, στο πόρισμα σημειώνεται ότι τόσο ο προσφεύγων όσο και οι αστυνομικοί δεν εξετάστηκαν από ιατροδικαστή. Αναφέρεται ότι «Καθώς δεν υπεβλήθησαν σε ιατροδικαστική εξέταση (ούτε ένα από τα θύματα δεν προσήλθε στον ιατροδικαστή για να εξεταστεί), η σοβαρότητα των σωματικών βλαβών που υπέστησαν δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί με ακρίβεια. Το γεγονός αυτό δηλώνει πρόθεση να εμποδιστεί η εύρεση νέων αποδεικτικών στοιχείων που θα διευκόλυναν τη διερεύνηση της υπόθεσης. ... Το ίδιο σκεπτικό ισχύει και για τους αστυνομικούς. Σύμφωνα με τον αξιωματικό που διενήργησε την εξέταση, η παράλειψη αυτή οφειλόταν σε αμέλεια των αστυνομικών. ... Η πειθαρχική ευθύνη που προκύπτει από την παράλειψη αυτή είναι εμφανής στην παρούσα υπόθεση, αλλά είναι ήσσονος σημασίας στο πλαίσιο της υπόθεσης συνολικά. Συνεπώς, δεν μπορεί να αποδοθεί τέτοια πρόθεση στους αστυνομικούς».

23. Το πόρισμα δεν αναφέρεται καθόλου στην ιατροδικαστική εξέταση του προσφεύγοντος, η οποία διεξήχθη στις 29 Ιανουαρίου 2002.

Δ. Ποινική διαδικασία κατά του προσφεύγοντος και των αστυνομικών

1. Ποινική διαδικασία κατά του προσφεύγοντος

24. Στις 24 Ιανουαρίου 2001 ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος του προσφεύγοντος για αντίσταση, επίθεση κατά αστυνομικού και επικίνδυνη σωματική βλάβη. Στις 13

Ιανουαρίου 2004 ο προσφεύγων εμφανίστηκε ενώπιον του ανακριτή για να απολογηθεί σχετικά με τις εναντίον του κατηγορίες. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι ο αστυνομικός Αποστολίδης είχε υποβάλει το ποινικό μητρώο του στον ανακριτή προκειμένου να αποδείξει τον «εγκληματικό και κοινωνικά αποκλίνοντα χαρακτήρα» του. Υποστήριξε ότι τα στοιχεία του ποινικού μητρώου του είχαν συγκεντρωθεί από το αστυνομικό τμήμα όπου υπηρετούσε ο Αποστολίδης. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι οι πληροφορίες σχετικά με το ποινικό μητρώο του που υπέβαλε ο Αποστολίδης ήταν ανακριβείς και ελλιπείς.

25. Στις 14 Ιανουαρίου 2004 ο ανακριτής όρισε εγγύηση 587 ευρώ για τον προσφεύγοντα.

26. Στις 14 Ιανουαρίου 2005 το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης, με την απόφασή του υπ' αριθ. 683/2005, καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε φυλάκιση 14 μηνών για αντίσταση κατά της αρχής σύμφωνα με το άρθρο 167 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δέχθηκε ότι ο αστυνομικός Αποστολίδης ζήτησε από τον προσφεύγοντα τα στοιχεία του, αλλά ο τελευταίος αρνήθηκε να υπακούσει και ώθησε απότομα τον αστυνομικό με το χέρι του. Στη συνέχεια, προέβαλε σθεναρή αντίσταση στους αστυφύλακες Χαμόπουλο και Τσιοράκη, λακτίζοντας και γρονθοκοπώντας τους. Επιπλέον, δέχθηκε ότι οι αστυνομικοί Αποστολίδης, Χαμόπουλος και Τσιοράκης δέχθηκαν επίθεση από τους Δημήτριο και Λάζαρο Καλαϊτζίδη, οι οποίοι εξήλθαν από παρακείμενη καφετέρια

και προσπάθησαν να βοηθήσουν τον προσφεύγοντα να διαφύγει. Το δικαστήριο έκρινε ότι οι τρεις αστυνομικοί φοβήθηκαν για τη σωματική τους ακεραιότητα, καθώς μια ομάδα περίπου 15 ατόμων τους εμπόδιζε λόγω και έργω να διενεργήσουν συνήθη αστυνομικό έλεγχο. Τέλος, το δικαστήριο δεν δέχθηκε ότι ισχύουν στην περίπτωση του προσφεύγοντος οι επιβαρυντικές περιστάσεις του άρθρου 167 παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα.

27. Η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

2. Ποινική διαδικασία κατά των αστυνομικών που εμπλέκονταν στο περιστατικό

28. Στις 14 Ιανουαρίου 2002 ο προσφεύγων υπέβαλε έγκληση ενώπιον του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης κατά των αστυνομικών που συμμετείχαν στο περιστατικό, καταγγέλλοντας ότι υπέστη κακομεταχείριση τόσο κατά τη σύλληψή του όσο και κατά τη διάρκεια της κράτησής του στις 23 Δεκεμβρίου 2001. Επιπλέον, ο προσφεύγων διαμαρτυρόταν ότι δεν του δόθηκε χρόνος για να ζητήσει από τη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης αντίγραφο του ποινικού και του πειθαρχικού μητρώου των αστυνομικών, ενώ στον αστυνομικό Αποστολίδη είχε δοθεί η δυνατότητα να καταθέσει το ποινικό μητρώο του προσφεύγοντος στον ανακριτή προκειμένου να αποδείξει τον «εγκληματικό και κοινωνικά αποκλίνοντα χαρακτήρα» του.

29. Στις 2 Ιουλίου 2002 ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, με τη διάταξή του υπ' αριθ. 30/2002,

απέρριψε την έγκληση του προσφεύγοντος ως «ουσιαστικά αβάσιμη». Ο εισαγγελέας δέχθηκε τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε το πόρισμα της ένορκης διοικητικής εξέτασης βάσει των καταθέσεων των αστυνομικών. Ο εισαγγελέας δεν εξέτασε μάρτυρες. Επιπλέον, ο εισαγγελέας δεν διαπίστωσε τίποτα μεμπτό στην υποβολή του ποινικού μητρώου του προσφεύγοντος από τον αστυνομικό Αποστολίδη στον ανακριτή, ο οποίος νόμιμα το έλαβε υπόψη.

30. Κατά της διάταξης αυτής του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης ο προσφεύγων άσκησε στις 16 Οκτωβρίου 2002 προσφυγή ενώπιον του Εισαγγελέα Εφετών Θεσσαλονίκης. Στις 16 Νοεμβρίου 2002 η προσφυγή του κηρύχθηκε απαράδεκτη με τη διάταξη 240/2002 του Εισαγγελέα Εφετών Θεσσαλονίκης.

31. Στις 22 Νοεμβρίου 2002 ο προσφεύγων άσκησε νέα προσφυγή ενώπιον του Εισαγγελέα Εφετών Θεσσαλονίκης. Στις 29 Νοεμβρίου 2002 η προσφυγή του απερρίφθη εκ νέου ως «ουσιαστικά αβάσιμη» με τη διάταξη 246/2002 του Εισαγγελέα Εφετών Θεσσαλονίκης. Ειδικότερα, ο εισαγγελέας δέχθηκε τα συμπεράσματα της διάταξης υπ' αριθ. 30/2002 χωρίς να εξετάσει μάρτυρες. Οι καταγγελίες περί κακομεταχείρισης του προσφεύγοντος κρίθηκαν ψευδείς και ο εισαγγελέας έκρινε ότι δεν χρειαζόταν εις βάθος δικαστική διερεύνηση του περιστατικού. Τέλος, ο εισαγγελέας δέχθηκε τα συμπεράσματα της διάταξης του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης σχετικά με το παραδεκτό των στοιχείων από το ποινικό μητρώο του

προσφεύγοντος που είχε συγκεντρώσει ο αστυνομικός Αποστολίδης και είχε υποβάλει στον ανακριτή.

II. ΣΧΕΤΙΚΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

A. Εθνικό δίκαιο

32. Το άρθρο 167 του Ελληνικού Ποινικού Κώδικα προβλέπει τα εξής, σε ό,τι αφορά την κρινόμενη υπόθεση:

«Αντίσταση

1. Όποιος μεταχειρίζεται βία ή απειλή βίας για να εξαναγκάσει κάποια αρχή ή υπάλληλο να ενεργήσουν πράξη που ανάγεται στα καθήκοντά τους ή να παραλείψουν νόμιμη πράξη, καθώς και όποιος βιαιοπραγεί κατά υπαλλήλου ή προσώπου που έχει προσληφθεί ... τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών.

2. Αν οι πράξεις που προβλέπει η προηγούμενη παράγραφος έγιναν από πρόσωπο που οπλοφορεί ή φέρει αντικείμενα με τα οποία μπορεί να προκληθεί σωματική βλάβη ... καθώς και αν το πρόσωπο κατά του οποίου στράφηκε η πράξη διέτρεξε σοβαρό προσωπικό κίνδυνο, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών ...».

B. Σχετική έκθεση

33. Στις 12 Οκτωβρίου 2004, ο Συνήγορος του Πολίτη εξέδωσε έκθεση με τίτλο «Πειθαρχική – διοικητική διερεύνηση καταγγελιών σε βάρος αστυνομικών υπαλλήλων». Αναφορικά με τη χρήση ιατρικών γνωματεύσεων από την Αστυνομία, αναφέρει τα εξής:

«Το ζήτημα αυτό ανακύπτει με ένταση κυρίως στις περιπτώσεις απλής και αβασάνιστης αναφοράς στο ότι οι υπάρχουσες ιατρικές γνωματεύσεις ελήφθησαν υπόψη κατά

το σχηματισμό της κρίσης επί της πειθαρχικής δίωξης, χωρίς, ωστόσο, να αξιολογούνται επαρκώς τα εξαγόμενα συμπεράσματα, με δεδομένο, μάλιστα, το βαθμό π.χ. των πιστοποιούμενων σωματικών βλαβών, ο οποίος θα δικαιολογούσε ευλόγως πιο προσεκτική αντιμετώπιση. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η υπ' αριθ. ... αναφορά, κατά την εξέταση της οποίας ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε ότι η έκταση των σωματικών βλαβών, όπως προκύπτει από τις τυπικά αξιολογηθείσες ιατρικές γνωματεύσεις, δικαιολογούσε την πιθανολόγηση είτε υπέρβασης των ορίων της άμυνας είτε τέλεσης του εγκλήματος του άρθρου 137^A του Ποινικού Κώδικα από τα εμπλεκόμενα αστυνομικά όργανα και συνεπώς απαιτούσε την προσεκτική και ουσιαστική αξιολόγηση του αποδεικτικού υλικού εκ μέρους της Ελληνικής Αστυνομίας. Εξ αιτίας της τυπικής απλώς αξιολόγησης των αποδείξεων, η εγκυρότητα της οποιασδήποτε κρίσης των πειθαρχικών οργάνων της αστυνομίας δικαίως καθίσταται ευάλωτη και δεκτική παντοειδών αμφισβητήσεων.

Σε περιπτώσεις όπως η προαναφερόμενη, αβίαστα ανακύπτουν υπόνοιες για προσχηματική αξιολόγηση των διαθέσιμων αποδεικτικών μέσων. Εξ αιτίας της τυπικής αξιολόγησης των αποδείξεων, η εγκυρότητα της οποιασδήποτε κρίσης των πειθαρχικών οργάνων της αστυνομίας δικαίως καθίσταται ευάλωτη και δεκτική παντοειδών αμφισβητήσεων, όταν αδιαφορεί για τα διδάγματα της νομικής επιστήμης και των μεθόδων που

ακολουθεί για τη διακρίβωση των πραγματικών περιστατικών».

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 2 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

34. Ο προσφεύγων διαμαρτύρεται διότι κατά τη σύλληψή του ο αστυνομικός Αποστολίδης χρησιμοποίησε όπλο. Επίσης, σύμφωνα με την ίδια διάταξη παραπονείται ότι οι ανακριτικές και εισαγγελικές αρχές δεν διεξήγαγαν ταχεία, συνολική και αποτελεσματική έρευνα της νομιμότητας της χρήσης βίας από τον αστυνομικό Αποστολίδη. Υποστηρίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 2 της Σύμβασης, το οποίο προβλέπει τα εξής:

«1. Το δικαίωμα εκάστου προσώπου εις την ζωήν προστατεύεται υπό του νόμου. Εις ουδένα δύναται να επιβληθή εκ προθέσεως θάνατος, ειμή εις εκτέλεσιν θανατικής ποινής εκδιδομένης υπό δικαστηρίου εν περιπτώσει αδικήματος τιμωρουμένου υπό του νόμου δια της ποινής ταύτης.

2. Ο θάνατος δεν θεωρείται ως επιβαλλόμενος κατά παράβασιν του άρθρου τούτου εις ας περιπτώσεις θα επήρχετο συνεπεία χρήσεως βίας καταστάσης απολύτως αναγκαίας:

α) δια την υπεράσπισιν οιοδήποτε προσώπου κατά παρανόμου βίας,

β) δια την πραγματοποίησιν νομίμου συλλήψεως ή προς παρεμπόδισιν αποδράσεως προσώπου νομίμως κρατουμένου,

γ) δια την καταστολήν, συμφώνως τω νόμω, στάσεως ή ανταρσίας».

Επί του παραδεκτού

35. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι η χρήση βίας από τα όργανα του Κράτους κατά ενός ατόμου με αποτέλεσμα το θάνατό του δεν αποτελεί όρο εκ των ων ουκ άνευ για την εφαρμογή του άρθρου 2 της Σύμβασης. Μάλιστα, η διάταξη αυτή ισχύει και όταν η χρήση βίας από τα όργανα του Κράτους θα μπορούσε να είχε προκαλέσει το θάνατο, δηλ. όταν το γεγονός ότι ο παθών δεν σκοτώθηκε είναι τυχαίο (βλ. Μακαρατζής κατά Ελλάδος [GC], No. 50385/99, παρ. 52 και 54, ECHR 2004-XI).

36. Στην κρινόμενη υπόθεση, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι ο αστυνομικός Αποστολίδης πυροβόλησε τρεις ή τέσσερις φορές προειδοποιητικά στον αέρα «με ασφάλεια», με σκοπό τον εκφοβισμό του προσφεύγοντος καθώς αυτός προσπαθούσε να διαφύγει από τη σκηνή του συμβάντος. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο παρατηρεί, πρώτον, ότι η χρήση ένοπλης βίας από τον αστυνομικό Αποστολίδη δεν προκάλεσε θάνατο, ακόμα και χωρίς πρόθεση. Επιπλέον, η χρήση ένοπλης βίας από τον ανωτέρω δεν ήταν ούτε δυνητικά θανάσιμη, καθώς πυροβόλησε στον αέρα «με ασφάλεια», αποκλειστικά με σκοπό τον εκφοβισμό του προσφεύγοντος.

37. Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, το παράπονο αυτό πρέπει να απορριφθεί ως ασυμβίβαστο *ratione materiae* με τις διατάξεις της Σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 3 και 4 της Σύμβασης.

II. ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 3 ΚΑΙ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

38. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι κατά τη διάρκεια της σύλληψης και στη συνέχεια της κράτησής του υπήρξε θύμα βάνανσης συμπεριφοράς εκ μέρους των αστυνομικών οργάνων, η οποία του προκάλεσε έντονη σωματική και ψυχική οδύνη που ισοδυναμεί με βασανιστήρια, απάνθρωπη ή/και εξευτελιστική συμπεριφορά, κατά παράβαση του άρθρου 3 της Σύμβασης. Επίσης, παραπονείται ότι οι ανακριτικές και εισαγγελικές αρχές δεν διεξήγαγαν ταχεία και αποτελεσματική επίσημη έρευνα ικανή να οδηγήσει στον εντοπισμό και την τιμωρία των υπεύθυνων αστυνομικών οργάνων. Ως εκ τούτου, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, αντίθετα με το άρθρο 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 13 της Σύμβασης, δεν είχε στη διάθεσή του αποτελεσματική προσφυγή κατά την βλάβης που υπέστη όσο βρισκόταν υπό κράτηση στην αστυνομία.

Το άρθρο 3 της Σύμβασης προβλέπει τα εξής:

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθεί εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχείρισιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς».

Το άρθρο 13 της Σύμβασης προβλέπει τα εξής:

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίαι παρεβιάσθησαν έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των».

A. Επί του παραδεκτού

39. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι το παράπονο αυτό δεν είναι προφανώς αβάσιμο κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3 της Σύμβασης. Επιπλέον, σημειώνει ότι δεν είναι απαράδεκτο για κάποιον άλλο λόγο. Συνεπώς, πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτό.

B. Επί της ουσίας

1. Οι ισχυρισμοί των διαδίκων

40. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι οι σοβαρές σωματικές βλάβες που υπέστη οφείλονται στη μη αναγκαία και δυσανάλογη χρήση βίας από τους αστυνομικούς που εμπλέκονται στο περιστατικό. Επίσης, παραπονείται για το γεγονός ότι οι ανακριτικές και εισαγγελικές αρχές δεν διεξήγαγαν ταχεία, συνολική και αποτελεσματική επίσημη έρευνα ικανή να οδηγήσει στον εντοπισμό και τον κολασμό των υπεύθυνων αστυνομικών.

41. Η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι οι αστυνομικοί προσπαθούσαν να πραγματοποιήσουν νόμιμη σύλληψη και ότι εμποδίζονταν να το πράξουν λόγω της αντίστασης που προέβαλε ο προσφεύγων και λόγω των ενεργειών μιας ομάδας άλλων νεαρών που έσπευσαν να βοηθήσουν τον προσφεύγοντα στην προσπάθειά του να αποφύγει τη σύλληψη και να διαφύγει. Υποστηρίζει ότι οι κακώσεις σε ορισμένα μέρη του σώματος του προσφεύγοντος προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια της συμπλοκής του με τους αστυνομικούς Αποστολίδη, Τσιοράκη και Χαμόπουλο. Σύμφωνα με την Κυβέρνηση, οι αστυνομικοί ενήργησαν βρισκόμενοι σε αυτοάμυνα, έχοντας να αντιμετωπίσουν μια άδικη και απρόκλητη επίθεση. Η Κυβέρνηση επίσης

επικαλέστηκε τα συμπεράσματα όλων των αρμόδιων εισαγγελικών αρχών, οι οποίες έκριναν ότι οι σωματικές βλάβες που υπέστη ο προσφεύγων δεν ήταν σοβαρές και υπήρξαν αναγκαίες για να προστατευθεί η σωματική ακεραιότητα των αστυνομικών. Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της ένορκης διοικητικής εξέτασης και των δικαστικών διαδικασιών, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η ένορκη διοικητική εξέταση σχετικά με το περιστατικό υπήρξε ταχεία, ανεξάρτητη και εξονυχιστική και ότι κατέθεσαν 28 μάρτυρες. Επίσης, ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά των αστυνομικών που εμπλέκονταν στο περιστατικό. Το γεγονός ότι η έγκληση που κατέθεσε ο προσφεύγων απορρίφθηκε ως «ουσιαστικά αβάσιμη» δεν επηρεάζει την αποτελεσματικότητα της έρευνας.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

α. Σχετικά με την καταγγελία για κακομεταχείριση

i. Γενικές αρχές

42. Όπως έχει δηλώσει το Δικαστήριο σε πολλές περιπτώσεις, το άρθρο 3 κατοχυρώνει μία από τις θεμελιωδέστερες αξίες σε μια δημοκρατική κοινωνία. Ακόμα και υπό τις πιο δύσκολες περιστάσεις, όπως ο αγώνας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, η Σύμβαση απαγορεύει απολύτως τα βασανιστήρια και την απάνθρωπη ή εξευτελιστική συμπεριφορά ή τιμωρία. Αντίθετα με τις περισσότερες ουσιαστικές διατάξεις της Σύμβασης και του Πρώτου και του Τέταρτου Πρωτοκόλλου, το άρθρο 3 δεν προβλέπει εξαιρέσεις, και καμία παρέκκλιση από τις

διατάξεις του δεν επιτρέπεται σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 2, ακόμα και σε περίπτωση δημόσιου κινδύνου που συνιστά απειλή κατά του έθνους (βλ. Selmouni κατά Γαλλίας [GC], No. 25803/94, παρ. 95, ECHR-V, Assenov κ.λπ. κατά Βουλγαρίας, Reports of Judgments and Decisions 1998-VIII, σελ. 3288, παρ. 93). Η Σύμβαση απαγορεύει απολύτως τα βασανιστήρια και την απάνθρωπη ή εξευτελιστική συμπεριφορά ή τιμωρία, ανεξάρτητα από τη συμπεριφορά του θύματος (βλ. Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφαση της 15^{ης} Νοεμβρίου 1996, Reports 1996-V, σελ. 1855, παρ. 79).

43. Επιπλέον, το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι, αναφορικά με πρόσωπο που στερήθηκε την ελευθερία του, η προσφυγή στην άσκηση σωματικής βίας που δεν ήταν απολύτως αναγκαία λόγω της συμπεριφοράς του προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συνιστά κατ' αρχήν παραβίαση του δικαιώματος του άρθρου 3 (βλ. Ribitsch κατά Αυστρίας, απόφαση της 4^{ης} Δεκεμβρίου 1995, Series A no. 336, σελ. 26, παρ. 38, και Krastanov κατά Βουλγαρίας, No. 50222/99, παρ. 53, 30 Σεπτεμβρίου 2004).

44. Κατά την αξιολόγηση των αποδείξεων, το Δικαστήριο γενικά εφαρμόζει την αρχή της απόδειξης «πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας» (βλ. Ιρλανδία κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφαση της 18^{ης} Ιανουαρίου 1978, Series A no. 25, σελ. 64-65, παρ. 161). Ωστόσο, η απόδειξη αυτή μπορεί να στηρίζεται στη συνύπαρξη επαρκώς ισχυρών, σαφών και συνεπών ενδείξεων ή

παρόμοιων αμάχητων τεκμηρίων σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά. Όταν για τα επίμαχα γεγονότα έχουν γνώση, συνολικά ή εν μέρει, αποκλειστικά οι αρχές, όπως στην περίπτωση προσώπων που βρίσκονται υπό τον έλεγχό τους ή υπό κράτηση, ισχυρά τεκμήρια σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά προκύπτουν από σωματικές βλάβες που προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια της κράτησης. Μάλιστα, το βάρος της απόδειξης μπορεί να θεωρηθεί ότι ανήκει στις αρχές, οι οποίες οφείλουν να παράσχουν ικανοποιητικές και πειστικές εξηγήσεις (βλ. *Salman κατά Τουρκίας* [GC], No. 21986/93, ECHR 2000-VII).

45. Όταν έχουν διεξαχθεί διαδικασίες σε εθνικό επίπεδο, το Δικαστήριο δεν υπεισέρχεται στην κρίση των εθνικών δικαστηρίων με τη δική του εκτίμηση για τα πραγματικά περιστατικά και, κατά γενικό κανόνα, εναπόκειται στα δικαστήρια να αξιολογούν τα αποδεικτικά στοιχεία που τους προσκομίζονται (βλ. *Klaas κατά Γερμανίας*, απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 1993, Series A no. 269, σελ. 17, παρ. 29). Αν και το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τις διαπιστώσεις των εθνικών δικαστηρίων, υπό κανονικές περιστάσεις χρειάζεται αδιάσειστα στοιχεία για να αποκλίνει από τις διαπιστώσεις περί των πραγματικών περιστατικών στις οποίες κατέληξαν τα εθνικά δικαστήρια (βλ. *Matko κατά Σλοβενίας*, No. 43393/98, παρ. 100, 2 Νοεμβρίου 2006). Όταν όμως προβάλλονται ισχυρισμοί βάσει των άρθρων 2 και 3 της Σύμβασης, το Δικαστήριο οφείλει να προβαίνει σε ιδιαίτερα εξονυχιστική εξέταση

(βλ. τηρουμένων των αναλογιών, την ανωτέρω απόφαση στην υπόθεση Ribitsch κατά Αυστρίας, σελ. 24, παρ. 32).

ii. Εφαρμογή των αρχών αυτών στην κρινόμενη υπόθεση

46. Αναμφισβήτητα οι σωματικές βλάβες του προσφεύγοντος, όπως προκύπτουν από τις ιατρικές γνωματεύσεις, προκλήθηκαν από την χρήση βίας εκ μέρους της αστυνομίας. Ειδικότερα, η έκθεση ιατροδικαστικής εξέτασης κατέληγε στο συμπέρασμα ότι ο προσφεύγων υπέστη μέσης βαρύτητας σωματική βλάβη που προκλήθηκε από αμβλύ όργανο και ότι, εφόσον δεν υπήρχαν απρόβλεπτες επιπλοκές, η ανάρρωσή του θα ολοκληρωνόταν σε 18-21 ημέρες.

47. Με αυτά τα δεδομένα, δοθείσης της σοβαρής φύσεως των σωματικών βλαβών του προσφεύγοντος, η Κυβέρνηση φέρει το βάρος της απόδειξης με πειστικά επιχειρήματα ότι η χρήση βίας δεν ήταν υπερβολική.

48. Εξ αρχής το Δικαστήριο δεν μπορεί να αγνοήσει το γεγονός ότι ο προσφεύγων τραυματίστηκε κατά τη διάρκεια μιας συνήθους επιχείρησης που οδήγησε σε απρόβλεπτες εξελίξεις. Έτσι, οι αστυνομικοί καλούνταν να αντιδράσουν όντας απροετοίμαστοι (βλ., εξ αντιδιαστολής, την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Matko κατά Σλοβενίας, παρ. 102, και Rehbock κατά Σλοβενίας, Νο. 29462/95, παρ. 72, ECHR 2000-XII). Λαμβανομένων υπόψη των δυσκολιών του έργου της αστυνόμευσης στις σύγχρονες κοινωνίες, του απρόβλεπτου χαρακτήρα της ανθρώπινης συμπεριφοράς και των επιχειρησιακών επιλογών που πρέπει να γίνονται σε ό,τι αφορά τις

προτεραιότητες και τα μέσα, η θετική υποχρέωση πρέπει να ερμηνεύεται με τρόπο που να μην επιβάλλει δυσβάστακτο βάρος στις αρχές (βλ., τηρουμένων των αναλογιών, *Mahmut Kaya κατά Τουρκίας*, No. 22535/93, παρ. 86, ECHR 2000-III).

49. Επιπλέον, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι διάδικοι παρέθεσαν διαφορετικές εκδοχές του συμβάντος, ιδίως σε ό,τι αφορά το πώς τόσο ο προσφεύγων όσο και οι αστυνομικοί υπέστησαν σωματικές βλάβες. Για το λόγο αυτό, το Δικαστήριο θα παραθέσει τα πραγματικά περιστατικά του συμβάντος όπως αναφέρονται στην απόφαση 683/2005 του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Θεσσαλονίκης. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το εθνικό δικαστήριο έκρινε ότι ο προσφεύγων προέβαλε φυσική αντίσταση κατά τη σύλληψή του. Ειδικότερα, αρνήθηκε να συμμορφωθεί στο αίτημα του αστυνομικού Αποστολίδη να δώσει τα στοιχεία του, τον ώθησε απότομα με το χέρι του και στη συνέχεια απώθησε βίαια τους αστυνομικούς Χαμόπουλο και Τσιοράκη με χέρια και με πόδια. Παρ' όλα αυτά, το εθνικό δικαστήριο δέχθηκε ότι οι τρεις αστυνομικοί στην πραγματικότητα δέχθηκαν επίθεση από τους γνωστούς του προσφεύγοντος, που εξήλθαν από την παρακείμενη καφετέρια και προσπάθησαν να βοηθήσουν τον προσφεύγοντα να διαφύγει από τη σκηνή του συμβάντος.

50. Από τα παραπάνω πραγματικά περιστατικά που έγιναν δεκτά μπορεί να διαπιστωθεί ότι η ανάμιξη του προσφεύγοντος στο συμβάν ήταν μέχρι εκείνη τη στιγμή

περιορισμένη, καθώς οι σωματικές βλάβες που υπέστησαν οι αστυνομικοί προβλήθηκαν από μία ομάδα 10-15 νεαρών που έσπευσαν στη σκηνή του συμβάντος. Το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι οι τρεις αστυνομικοί πρέπει να αισθάνθηκαν ανασφάλεια και να ένιωσαν ευάλωτοι όταν είδαν ξαφνικά να τους επιτίθεται φραστικά και σωματικά μια πολύ μεγαλύτερη ομάδα ατόμων. Κατά τη γνώμη του Δικαστηρίου, αυτό είναι ένας σημαντικός παράγοντας που μπορεί να δικαιολογεί το γεγονός ότι ο αστυνομικός Αποστολίδης πυροβόλησε προς εκφοβισμό τους. Ωστόσο, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι πράξεις αυτοάμυνας κατά των προσώπων που βγήκαν από την καφετέρια δεν μπορούν να δικαιολογήσουν, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης, και τις σοβαρές σωματικές βλάβες του προσφεύγοντος, ο οποίος δεν ήταν πλέον αυτός που απειλούσε τη σωματική ακεραιότητα των αστυνομικών. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι πρέπει εν προκειμένω να δοθεί βάρος στη σημαντική διαφορά μεταξύ των σωματικών βλαβών του προσφεύγοντος και των αστυνομικών: σύμφωνα με τις ιατρικές γνωματεύσεις και βεβαιώσεις, ο μεν νοσηλεύθηκε επί πενθήμερο και η ανάρρωσή του αναμενόταν να διαρκέσει 18-21 ημέρες, ενώ οι τρεις αστυνομικοί, οι οποίοι υποτίθεται ότι δέχθηκαν επίθεση από ομάδα 10-15 ατόμων, εισήχθησαν στο νοσοκομείο σε προχωρημένη ώρα την 23^η Φεβρουαρίου και έλαβαν εξιτήριο την επόμενη ημέρα.

51. Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη των ισχυρισμών του προσφεύγοντος, οι οποίοι επιβεβαιώνονται από τις ιατρικές

γνωματεύσεις, και των περιστάσεων υπό τις οποίες ο προσφεύγων υπέστη τις σωματικές βλάβες, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν παρουσίασε πειστικά επιχειρήματα που να εξηγούν ή να δικαιολογούν την ένταση της βίας που ασκήθηκε εις βάρος του προσφεύγοντος.

52. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο συμπεραίνει ότι το Κράτος είναι υπεύθυνο βάσει του άρθρου 3 λόγω της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης στην οποία υπεβλήθη ο προσφεύγων ενώ βρισκόταν υπό την ευθύνη της αστυνομίας και ότι υπήρξε παραβίαση της διάταξης αυτής.

53. Αφού κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό και καθώς το Δικαστήριο δεν είναι σε θέση να ανασυστήσει τα πραγματικά περιστατικά ως προς τη συμπεριφορά των αστυνομικών στο Αστυνομικό Τμήμα Τούμπας, δεδομένου ότι βρίσκεται αντιμέτωπο με τελείως διαφορετικές εκδοχές των γεγονότων οι οποίες δεν επιβεβαιώνονται από κάποια δικαστική απόφαση, δεν θεωρεί αναγκαίο να εξετάσει τους σχετικούς ισχυρισμούς του προσφεύγοντος (βλ., τηρουμένων των αναλογιών, την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Matko κατά Σλοβενίας, παρ. 112).

β. Σχετικά με την καταγγελλόμενη ανεπάρκεια της έρευνας

ι. Γενικές αρχές

54. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι, όταν κάποιος υποστηρίζει εύλογα ότι υπέστη σοβαρή κακομεταχείριση από την αστυνομία κατά παράβαση του άρθρου 3, η

διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με τη γενική υποχρέωση του Κράτους βάσει του άρθρου 1 της Σύμβασης, απαιτεί κατ' επέκταση τη διεξαγωγή αποτελεσματικής επίσημης έρευνας. Όπως ισχύει και για την έρευνα βάσει του άρθρου 2, η έρευνα αυτή πρέπει να διεξάγεται με τρόπο που επιτρέπει την αναγνώριση και τιμωρία όσων είναι υπεύθυνοι για μια τέτοια μεταχείριση. Σε αντίθετη περίπτωση, η γενική απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης και τιμωρίας από το νόμο θα ήταν, παρά τη θεμελιώδη σημασία της, αναποτελεσματική στην πράξη και σε ορισμένες περιπτώσεις θα επέτρεπε σε όργανα της κρατικής εξουσίας να προσβάλλουν τα δικαιώματα αυτών που τίθενται υπό τον έλεγχό τους ευρισκόμενα σε καθεστώς πραγματικής ασυλίας (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Assenov κ.λπ. κατά Βουλγαρίας, σελ. 3290, παρ. 102, και Labita κατά Ιταλίας [GC], No. 26772/95, παρ. 131, ECHR 2000-IV).

55. Για να είναι αποτελεσματική, η έρευνα οφείλει να είναι ικανή να προσδιορίσει κατά πόσο η βία που ασκήθηκε από την αστυνομία ήταν δικαιολογημένη υπό τις περιστάσεις (βλ. Kaya κατά Τουρκίας, απόφαση της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1998, Reports 1998-I, παρ. 87, και Corsacov κατά Μολδαβίας, No. 18944/02, παρ. 69, 4 Απριλίου 2006).

56. Η έρευνα μιας εύλογης καταγγελίας για κακομεταχείριση πρέπει επίσης να είναι εξονυχιστική. Αυτό σημαίνει ότι οι αρχές πρέπει πάντοτε να καταβάλλουν σοβαρές προσπάθειες για την εξακρίβωση

της αλήθειας και δεν πρέπει να αρκούνται σε βεβιασμένα και αβάσιμα συμπεράσματα για να κλείσουν την έρευνά τους ή για να στηρίζουν τις αποφάσεις τους (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Assenov κ.λπ. κατά Βουλγαρίας, σελ. 3290, παρ. 103 επ.). Οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα εύλογα μέτρα που είναι διαθέσιμα και να εξασφαλίζουν τα αποδεικτικά στοιχεία που αφορούν το περιστατικό, μεταξύ δε άλλων τις καταθέσεις αυτοπτών μαρτύρων και ιατροδικαστικές εκθέσεις (βλ. Tanrikulu κατά Τουρκίας [GC], ECHR 1999-IV, παρ. 104 επ., και Gül κατά Τουρκίας, No. 22676/93, παρ. 89, 14 Δεκεμβρίου 2000).

ii. *Εφαρμογή των αρχών αυτών στην κρινόμενη υπόθεση*
57. Το Δικαστήριο θεωρεί εξ αρχής ότι οι ιατρικές γνωματεύσεις και τα παράπονα του προσφεύγοντος που υπεβλήθησαν στις αρμόδιες εθνικές αρχές δημιουργούσαν τουλάχιστον εύλογες υπόνοιες ότι οι σωματικές βλάβες που είχε υποστεί οφείλονταν σε υπερβολική χρήση βίας. Ως εκ τούτου, τα παράπονά του συνιστούσαν εύλογο ισχυρισμό σε σχέση με τον οποίο οι ελληνικές αρχές ήταν υποχρεωμένες να διεξαγάγουν αποτελεσματική έρευνα.

58. Όσον αφορά την κρινόμενη υπόθεση, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι σχετικά με το καταγγελλόμενο περιστατικό διεξήχθησαν και ένορκη διοικητική εξέταση και δικαστική διαδικασία. Αναφορικά με την ένορκη διοικητική εξέταση, το Δικαστήριο παρατηρεί πρώτον ότι ανατέθηκε σε ειδική υπηρεσία της αστυνομίας η οποία διεξάγει πειθαρχικές έρευνες, και όχι σε αξιωματικό που υπηρετούσε στο ίδιο

αστυνομικό τμήμα με τους πειθαρχικά διωκόμενους. Το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι αυτό είναι ένα στοιχείο που ενισχύει την ανεξαρτησία της έρευνας, καθώς ο αξιωματικός που διεξήγαγε την έρευνα ήταν κατ' αρχήν ανεξάρτητος από τους εμπλεκόμενους στο περιστατικό.

59. Ωστόσο, ως προς το αν η έρευνα υπήρξε εξονυχιστική, το Δικαστήριο παρατηρεί ορισμένες αντιφάσεις που υπονομεύουν την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητά της. Πρώτον, η ένορκη διοικητική εξέταση δεν ασχολήθηκε με το ερώτημα πόσο πυροβολισμοί προήλθαν από το όπλο του αστυνομικού Αποστολίδη. Ως εκ τούτου, δεν οδήγησε σε αιτιολόγηση της απουσίας κάθε σφαίρας που έλειπε από το περίστροφο του αστυνομικού.

60. Δεύτερον, το Δικαστήριο παρατηρεί μια επιλεκτική και κάπως ασυνεπή στάση όσον αφορά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων από την υπηρεσία που διεξήγαγε την έρευνα. Ειδικότερα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι στο πλαίσιο της έρευνας εξετάστηκαν 28 μάρτυρες. Εντούτοις, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι το πόρισμα της ένορκης διοικητικής εξέτασης περιλάμβανε αποσπάσματα από τις καταθέσεις κυρίως του προσφεύγοντος, δύο γνωστών του που ήταν παρόντες στη σκηνή του περιστατικού και ορισμένων άλλων ατόμων που κατηγορούνταν ότι επιτέθηκαν στους αστυνομικούς. Όπως επίσης προκύπτει σαφώς από το πόρισμα, ο αξιωματικός που διεξήγαγε την έρευνα βάσισε τα συμπεράσματά του κυρίως στις

καταθέσεις των αστυνομικών που συμμετείχαν στο περιστατικό. Έτσι, παρατηρεί κατ' αρχάς ότι η χρήση βίας προκύπτει από τις καταθέσεις των ατόμων που διέπραξαν τις αξιόποινες πράξεις. Όμως, δεν θεώρησε τις καταθέσεις αυτές αξιόπιστες για δύο λόγους: πρώτον, διότι αναμφισβήτητα αντανakλούσαν προσωπικές απόψεις και εκτιμήσεις που θα βοηθούσαν τον κατηγορούμενο στη δίκη και, δεύτερον, διότι θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αποτελούν υπερασπιστική τακτική των γνωστών του προσφεύγοντος, οι οποίοι ήδη αντιμετώπιζαν βαριές κατηγορίες και οι καταθέσεις τους σκοπό είχαν να πλήξουν στη αξιοπιστία των αστυνομικών. Ωστόσο, η διοικητική εξέταση δέχθηκε την αξιοπιστία των καταθέσεων των αστυνομικών, θεωρώντας ότι «Δεν αποδείχθηκαν όλες οι μαρτυρίες. Αντίθετα, οι αστυνομικοί (που συμμετείχαν στο περιστατικό) τις διέψευσαν. Οι τελευταίοι επιμένουν στις καταθέσεις τους ότι δεν ασκήθηκε βία στο αστυνομικό τμήμα και ότι όλες οι σωματικές βλάβες που υπέστησαν οι πολίτες προκλήθηκαν πριν από την προσαγωγή τους στο αστυνομικό τμήμα». Κατά τη γνώμη του Δικαστηρίου, στην ένορκη διοικητική εξέταση χρησιμοποιήθηκαν διαφορετικά μέτρα και σταθμά κατά την αξιολόγηση των μαρτυρικών καταθέσεων, καθώς οι καταθέσεις των πολιτών που συμμετείχαν στο περιστατικό θεωρήθηκαν υποκειμενικές, ενώ εκείνες των αστυνομικών όχι. Ωστόσο, έπρεπε να έχει αμφισβητηθεί η αξιοπιστία και των τελευταίων, καθώς αντικείμενο της ένορκης διοικητικής εξέτασης ήταν να διαπιστωθεί επίσης

αν οι αστυνομικοί υπείχαν πειθαρχικές ευθύνες (βλ. Oghyanova και Choban κατά Βουλγαρίας, Νο. 46317/99, παρ. 99, 3 Φεβρουαρίου 2006).

61. Επιπλέον, η αρχή που διεξήγαγε την έρευνα παρέλειψε να λάβει υπόψη την έκθεση σχετικά με την ιατροδικαστική εξέταση στην οποία υπεβλήθη ο προσφεύγων στις 29 Ιανουαρίου 2002. Αντίθετα, κατά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων που περιείχονταν στις ιατρικές γνωματεύσεις, στο πόρισμα της ένορκης διοικητικής εξέτασης παρατηρείται ότι τόσο ο προσφεύγων όσο και οι αστυνομικοί παρέλειψαν να εξεταστούν από ιατροδικαστή. Όμως, το πόρισμα κατέληξε σε αρνητικό συμπέρασμα μόνον ως προς τον προσφεύγοντα, δεχόμενο ότι η παράλειψη αυτή ήταν ενδεικτική της πρόθεσης του τελευταίου να εμποδίσει την αποκάλυψη νέων αποδεικτικών που θα διευκόλυναν τη διαλεύκανση της υπόθεσης. Όσον αφορά τους αστυνομικούς, έγινε δεκτό ότι «Η πειθαρχική ευθύνη που προκύπτει από την παράλειψη αυτή είναι εμφανής στην παρούσα υπόθεση, αλλά είναι ήσσονος σημασίας στο πλαίσιο της υπόθεσης συνολικά».

62. Τέλος, όσον αφορά τη δικαστική διαδικασία μετά την κατάθεση έγκλησης από τον προσφεύγοντα κατά των αστυνομικών, το Δικαστήριο παρατηρεί πρώτον ότι η δικαστική έρευνα δεν διατάχθηκε αυτεπαγγέλτως από τις αρμόδιες αρχές, αλλά μόνον αφού ο προσφεύγων κατέθεσε έγκληση. Δεύτερον, οι εισαγγελικές αρχές έκριναν τις καταγγελίες του προσφεύγοντος «ουσιαστικά αβάσιμες», δεχόμενες τις καταθέσεις που ελήφθησαν στο πλαίσιο της

ένορκης διοικητικής εξέτασης που διεξήγαγε η αστυνομία. Ούτε ο εισαγγελέας πρωτοδικών ούτε ο εισαγγελέας εφετών εξέτασε προσωπικά τους αυτόπτες μάρτυρες που αναφέρονταν στο πόρισμα της ένορκης διοικητικής εξέτασης ή τον προσφεύγοντα και τους αστυνομικούς, παρόλο που αυτοί ήταν οι πρωταγωνιστές του συμβάντος (βλ. Osman κατά Βουλγαρίας, No. 43233/98, παρ. 75, 16 Φεβρουαρίου 2006). Μάλιστα, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι και οι δύο εισαγγελείς βασίστηκαν σε μεγάλο βαθμό στις καταθέσεις των αστυνομικών και αντιμετώπισαν απαξιωτικά τις καταθέσεις των αυτοπτών μαρτύρων και τα αποτελέσματα της ιατροδικαστικής εξέτασης του προσφεύγοντος (βλ., τηρουμένων των αναλογιών, Ergi κατά Τουρκίας, απόφαση της 28^{ης} Ιουλίου 1998, Reports 1998-IV, σελ. 1778, παρ. 83).

63. Ενόψει των ανωτέρω ελαττωμάτων της ένορκης διοικητικής εξέτασης και της δικαστικής έρευνας, το Δικαστήριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξαν επαρκώς αποτελεσματικές. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης όσον αφορά το διαδικαστικό του σκέλος, καθώς και οι δύο έρευνες σχετικά με τις καταγγελίες για κακομεταχείριση υπήρξαν αναποτελεσματικές.

64. Τέλος, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, ενόψει του σκεπτικού βάσει του οποίου διαπίστωσε παραβίαση του άρθρου 3 ως προς το διαδικαστικό σκέλος του, δεν χρειάζεται να εξετάσει χωριστά το παράπονο βάσει του άρθρου 13 της Σύμβασης.

III. ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

65. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι ο αστυνομικός Αποστολίδης υπέβαλε ανακριβή στοιχεία από το ποινικό μητρώο του στον ανακριτή στο πλαίσιο της έγκλησης που ο προσφεύγων είχε καταθέσει εναντίον του. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η υποβολή των στοιχείων αυτών από τον αστυνομικό Αποστολίδη, τα οποία υποτίθεται ότι αποδείκνυαν την «εγκληματικό και κοινωνικά αποκλίνοντα χαρακτήρα» του, θα μπορούσαν να επηρεάσουν την απόφαση του ανακριτή για την επιβολή εγγυοδοσίας εις βάρος του. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι η υποβολή των σχετικών εγγράφων παραβίαζε την αρχή της ισότητας των όπλων, καθώς στον ίδιο δεν είχε επιτραπεί να λάβει στοιχεία από το ποινικό ή πειθαρχικό μητρώο του αστυνομικού, διότι αυτά ήταν εμπιστευτικά. Υποστήριξε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης, το οποίο προβλέπει σχετικά τα εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικάως ... υπό ... δικαστηρίου ... επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως».

Επί του παραδεκτού

66. Καθήκον του Δικαστηρίου βάσει της Σύμβασης είναι να εξακριβώσει αν η διαδικασία στο σύνολό της, συμπεριλαμβανομένης της διεξαγωγής των αποδείξεων, υπήρξε δίκαιη (βλ. Van Mechelen κ.λπ. κατά Ολλανδίας, απόφαση της 23^{ης} Απριλίου 1997, Reports 1997-III, σελ. 711, παρ. 50). Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι, όπως

προκύπτει από τη δικογραφία, η διαδικασία κατά του προσφεύγοντος εκκρεμεί. Συνεπώς, το παράπονο αυτό είναι πρόωρο.

67. Ως εκ τούτου, το παράπονο αυτό είναι απαράδεκτο σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 1 λόγω μη εξάντλησης των εθνικών ένδικων μέσων. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 4 της Σύμβασης.

IV. ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14 ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

68. Επιπλέον, ο προσφεύγων παραπονείται ότι η κακομεταχείριση που υπέστη, σε συνδυασμό με τη συνακόλουθη έλλειψη αποτελεσματικής έρευνας για το περιστατικό, οφειλόταν – τουλάχιστον εν μέρει – στην εθνοτική του προέλευση. Υποστηρίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 14 της Σύμβασης, το οποίο προβλέπει τα εξής:

«Η χρήση των αναγνωριζομένων εν τη παρούση Συμβάσει δικαιωμάτων και ελευθεριών δέον να εξασφαλισθή ασχέτως διακρίσεως φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσης, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής ή κοινωνικής προελεύσεως, συμμετοχής εις εθνικήν μειονότητα, περιουσίας, γεννήσεως ή άλλης καταστάσεως».

Επί του παραδεκτού

1. *Οι ισχυρισμοί των διαδίκων*

69. Ο προσφεύγων αναγνωρίζει ότι κατά την αξιολόγηση των αποδεικτικών στοιχείων το Δικαστήριο εφαρμόζει την αρχή της «απόδειξης πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας», αλλά σημειώνει ότι το Δικαστήριο έχει καταστήσει σαφές ότι η αρχή αυτή δεν πρέπει να ερμηνεύεται σαν να απαιτεί υψηλό βαθμό πιθανότητας όπως στις ποινικές δίκες. Υποστηρίζει ότι το βάρος της απόδειξης πρέπει να μετατίθεται στην καθ' ης Κυβέρνηση όταν ο προσφεύγων παρουσιάζει μία εκ πρώτης όψεως βάσιμη περίπτωση άσκησης διακρίσεων. Μάλιστα, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, ούτε οι δικαστικοί λειτουργοί ούτε οι αστυνομικοί έχουν καμία υποχρέωση, αλλά ούτε και είναι εκπαιδευμένοι να εξετάζουν τα πιθανά ρατσιστικά κίνητρα ενός δράστη.

70. Όσον αφορά τα περιστατικά της κρινόμενης υπόθεσης, ο προσφεύγων παραπέμπει στις απολογίες των Δημήτριου και Χαράλαμπου Καλαϊτζίδη, οι οποίοι ανέφεραν ότι διάφοροι αστυνομικοί εκστόμισαν ρατσιστικού περιεχομένου προσβολές εναντίον τους κατά την προσαγωγή τους στο αστυνομικό τμήμα, αλλά και κατά την παραμονή τους σ' αυτό.

71. Η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι το Δικαστήριο πάντοτε απαιτεί «απόδειξη πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας» και στην παρούσα υπόθεση δεν υπάρχουν αποδείξεις για την ύπαρξη ρατσιστικών κινήτρων στη συμπεριφορά των αρχών. Αρνείται κατηγορηματικά ότι υπήρξε κακομεταχείριση του προσφεύγοντος. Ακόμη και

αν γίνει δεκτό ότι οι αστυνομικοί που εμπλέκονταν στο περιστατικό συμπεριφέρθηκαν βίαια, η Κυβέρνηση πιστεύει ότι η συμπεριφορά τους δεν είχε ρατσιστικά κίνητρα, αλλά συνδεόταν με το γεγονός ότι οι προσφεύγοντες είχαν ήδη διαπράξει αδίκημα.

2. *Η εκτίμηση του Δικαστηρίου*

72. Η άσκηση διακρίσεων συνίσταται στη διαφορετική μεταχείριση, χωρίς αντικειμενική και εύλογη δικαιολογία, ατόμων που τελούν υπό σχετικά όμοιες περιστάσεις (βλ. Willis κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Νο. 36042/97, παρ. 48, ECHR 2002-IV). Η φυλετική βία αποτελεί ιδιαίτερη προσβολή κατά της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και, ενόψει των επικίνδυνων συνεπειών της, επιβάλλεται στις αρχές να επιδεικνύουν ιδιαίτερη επαγρύπνηση και να αντιδρούν σθεναρά. Για το λόγο αυτό, οι αρχές πρέπει να χρησιμοποιούν όλα τα διαθέσιμα μέσα για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της φυλετικής βίας, ενισχύοντας έτσι το όραμα για μια κοινωνία στην οποία η διαφορετικότητα δεν θα θεωρείται ως απειλή, αλλά πηγή πλούτου (βλ. Nachova κ.λπ. κατά Βουλγαρίας [GC], Νο. 43577/98 και 43579/98, παρ. 145, 6 Ιουλίου 2005).

73. Αναφορικά με το παράπονο του προσφεύγοντος βάσει του άρθρου 14, όπως είναι διατυπωμένο, το έργο του Δικαστηρίου είναι να διαπιστώσει αν ο ρατσισμός ήταν η γενεσιουργός αιτία της καταγγελλόμενης συμπεριφοράς των αστυνομικών, με αποτέλεσμα να υπάρξει παραβίαση του άρθρου 14 της Σύμβασης, σε συνδυασμό με το άρθρο 3.

74. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι, κατά την αξιολόγηση των αποδείξεων, έχει υιοθετήσει την αρχή της «απόδειξης πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας». Παρ' όλα αυτά, δεν έχει αποκλείσει την πιθανότητα σε ορισμένες περιπτώσεις καταγγελιών για διακρίσεις να ζητήσει από την καθ' ης Κυβέρνηση να ανατρέψει έναν εύλογο ισχυρισμό για άσκηση διακρίσεων και – εάν δεν το επιτύχει – να διαπιστώσει παραβίαση του άρθρου 14 της Σύμβασης στη βάση αυτή. Όμως, όταν καταγγέλλεται – όπως στην κρινόμενη υπόθεση – ότι το κίνητρο μιας βίαιης πράξης ήταν οι ρατσιστικές προκαταλήψεις, η προσέγγιση αυτή θα ισοδυναμούσε με το να απαιτήσει από την καθ' ης Κυβέρνηση να αποδείξει την έλλειψη συγκεκριμένης υποκειμενικής στάσης εκ μέρους των αφορώμενων προσώπων. Ενώ στα νομικά συστήματα πολλών χωρών για την απόδειξη της διακριτικής επίδρασης μιας πολιτικής ή μιας απόφασης δεν απαιτείται να αποδειχθεί η ύπαρξη πρόθεσης για άσκηση διακρίσεων, π.χ. σε θέματα απασχόλησης ή παροχής υπηρεσιών, η προσέγγιση αυτή είναι δύσκολο να εφαρμοστεί σε μια υπόθεση όπου υποστηρίζεται ότι μια πράξη βίας είχε ρατσιστικά κίνητρα (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Nachova κ.λπ. κατά Βουλγαρίας, παρ. 157).

75. Ως εκ τούτου, αναφορικά με τα περιστατικά της κρινόμενης υπόθεσης, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, ενώ η συμπεριφορά των αστυνομικών κατά τη σύλληψη του προσφεύγοντος επιδέχεται αυστηρή κριτική, η συμπεριφορά αυτή καθ' εαυτήν δεν αποτελεί επαρκή βάση για να

οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η μεταχείριση που υπέστη ο προσφεύγων από την αστυνομία είχε ρατσιστικά κίνητρα. Επιπλέον, στο βαθμό που ο προσφεύγων επικαλέστηκε τις απολογίες του Δημητρίου και του Χαραλάμπου Καλαϊτζίδη σχετικά με τις συνθήκες προσαγωγής και παραμονής τους στο Αστυνομικό Τμήμα Τούμπας, το Δικαστήριο δεν μπορεί να παραβλέψει το γεγονός ότι μοναδικό μέλημά του είναι να διαπιστώσει αν στην κρινόμενη υπόθεση η μεταχείριση του ίδιου του προσφεύγοντος είχε ρατσιστικά κίνητρα (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση στην υπόθεση Nachova κ.λπ. κατά Βουλγαρίας, παρ. 155).

76. Ως εκ τούτου, αφού αξιολόγησε όλα τα σχετικά στοιχεία, το Δικαστήριο δεν θεωρεί ότι αποδείχθηκε πέραν πάσης εύλογης αμφιβολίας ότι στη μεταχείριση που υπέστη ο προσφεύγων από την αστυνομία έπαιξαν ρόλο ρατσιστικές νοοτροπίες.

77. Συνεπώς, το παράπονο αυτό πρέπει να απορριφθεί ως προφανώς αβάσιμο σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 3 και 4 της Σύμβασης.

V. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

78. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση».

A. Αποζημίωση

1. Αποζημίωση λόγω χρηματικής βλάβης

79. Ο προσφεύγων ζητά το ποσό των 1.400 ευρώ για τα έξοδα της ορθοδοντικής επέμβασης στην οποία υπεβλήθη για τη θεραπεία δύο δοντιών του. Υπέβαλε ιατρική βεβαίωση ορθοδοντικού χειρουργού της Θεσσαλονίκης σύμφωνα με την οποία το κόστος της επέμβασης εκτιμάται στο ως άνω ποσό.

80. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η ιατρική βεβαίωση που υπέβαλε ο προσφεύγων δεν αποδεικνύει την ύπαρξη χρηματικής βλάβης και ότι το σχετικό αίτημά του πρέπει να απορριφθεί.

81. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι πρέπει να υφίσταται σαφής αιτιώδης σύνδεση μεταξύ της επικαλούμενης βλάβης και της παραβίασης της Σύμβασης (βλ. Mikheyev κατά Ρωσίας, No. 77617/01, παρ. 156, 26 Ιανουαρίου 2006). Στην κρινόμενη υπόθεση, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο προσφεύγων υπέστη απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση ενώ βρισκόταν υπό την ευθύνη της αστυνομίας. Συνεπώς, οι αρχές ήταν υπεύθυνες για τις συνέπειες του περιστατικού της 23^{ης} Δεκεμβρίου 2001. Ως εκ τούτου, υφίσταται αιτιώδης σύνδεση μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και της ανάγκης του προσφεύγοντος να υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση για τη θεραπεία των δοντιών του που υπέστησαν βλάβες κατά τη διάρκεια του καταγγελλόμενου περιστατικού μεταξύ του προσφεύγοντος και των αστυνομικών. Επιπλέον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η απαίτηση του προσφεύγοντος

αναφορικά με τα έξοδα της ιατρικής περίθαλψής του βασίζεται σε βεβαίωση ορθοδοντικού χειρουργού η οποία θεωρείται επαρκής βάση για τον υπολογισμό των μελλοντικών δαπανών. Έτσι, το Δικαστήριο επιδικάζει το σύνολο του ζητούμενου ποσού, δηλ. 1.400 ευρώ, συν τους φόρους με τους οποίους μπορεί να επιβαρυνθεί το ποσό αυτό.

2. *Αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης*

82. Ο προσφεύγων ζητά το ποσό των 20.000 ευρώ για το φόβο, τον πόνο και τις σωματικές βλάβες που υπέστη.

83. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι ο προσφεύγων είναι ο ίδιος υπεύθυνος για τις σωματικές βλάβες που υπέστη και, συνεπώς, δεν πρέπει να του επιδικαστεί καμία αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης.

84. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων αναμφίβολα υπέστη ηθική βλάβη για την οποία δεν μπορεί να αποζημιωθεί μόνο με τη διαπίστωση παραβιάσεων της Σύμβασης. Έχοντας υπόψη τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπόθεσης και κρίνοντας σε δίκαιη βάση, το Δικαστήριο επιδικάζει 15.000 ευρώ ως αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης, συν τους φόρους με τους οποίους μπορεί να επιβαρυνθεί το ποσό αυτό.

B. Δικαστικά έξοδα

85. Ο προσφεύγων ζητά το ποσό των 6.405,19 ευρώ, το οποίο αναλύεται ως εξής:

(α) 3.389,12 ευρώ για τα δικαστικά έξοδα της ποινικής διαδικασίας στην Ελλάδα. Προς υποστήριξη της απαίτησής

του, ο προσφεύγων προσκόμισε επτά λογαριασμούς των 1.373,82 ευρώ συνολικά.

(β) 3.016,07 ευρώ, που αντιστοιχούν στα δικαστικά έξοδα της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου. Εν προκειμένω, προσκόμισε λογαριασμό 2.500 ευρώ που εξέδωσε ο δικηγόρος του.

86. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, δικαστικά έξοδα επιδικάζονται σύμφωνα με το άρθρο 41 μόνο στο βαθμό που ήταν πραγματικά, αναγκαία και εύλογα (βλ. Ιατρίδης κατά Ελλάδος (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], No. 31107/96, παρ. 54, ECHR 2000-XI).

87. Στην κρινόμενη υπόθεση, έχοντας υπόψη τα αποδεικτικά στοιχεία που του προσκομίστηκαν και τα προαναφερθέντα κριτήρια, το Δικαστήριο θεωρεί εύλογο να επιδικάσει το ποσό των 3.500 ευρώ για τη διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου, συν τους φόρους με τους οποίους μπορεί να επιβαρυνθεί το ποσό αυτό.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

88. Το Δικαστήριο ορίζει ότι οι τόκοι υπερημερίας θα υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας συν τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΩΤΕΡΩ ΛΟΓΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. *Κηρύσσει* παραδεκτά τα παράπονα σε σχέση με τα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης και *απαράδεκτα* τα υπόλοιπα παράπονα.

2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης αναφορικά με τη μεταχείριση που υπέστη ο προσφεύγων στα χέρια της αστυνομίας.

3. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης διότι οι αρχές δεν διεξήγαγαν αποτελεσματική έρευνα για το περιστατικό.

4. *Κρίνει* ότι δεν χρειάζεται να εξετάσει χωριστά το παράπονο σύμφωνα με το άρθρο 13 της Σύμβασης.

5. *Αποφασίζει*

(α) ότι το καθ' ου Κράτος οφείλει να πληρώσει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών αφότου καταστεί η απόφαση οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 2 της Σύμβασης, τα ποσά των χιλίων τετρακοσίων (1.400) ευρώ ως αποζημίωση για χρηματική βλάβη, δέκα πέντε χιλιάδων ευρώ (15.000) ως αποζημίωση για ηθική βλάβη και τριών χιλιάδων πεντακοσίων (3.500) ευρώ για δικαστικά έξοδα, συν τους φόρους με τους οποίους μπορεί να επιβαρυνθούν τα ποσά αυτά,

(β) ότι από τη λήξη της προαναφερθείσας τρίμηνης προθεσμίας και μέχρι την εξόφληση, θα πληρώνεται απλός τόκος επί των ανωτέρω ποσών ο οποίος θα υπολογίζεται με βάση το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας συν τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

6. *Απορρίπτει* τα υπόλοιπα αιτήματα του προσφεύγοντος για δίκαιη ικανοποίηση.

Έγινε στα Αγγλικά και κοινοποιήθηκε γραπτώς στις 24 Μαΐου 2007 σύμφωνα με τον Κανόνα 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

ZEPEN NIALSEN

ΛΟΥΚΑΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 2 της Σύμβασης και τον Κανόνα 74 παρ. 2 του Κανονισμού του Δικαστηρίου, στην παρούσα απόφαση επισυνάπτεται η συντρέχουσα άποψη του Δικαστή κ. Λουκαΐδη, την οποία προσυπογράφει ο Δικαστής κ. Μαλινβέρνι.

ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗ κ.
ΛΟΥΚΑΪΔΗ, ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΥΠΟΓΡΑΦΕΙ Ο
ΔΙΚΑΣΤΗΣ κ. ΜΑΛΙΝΒΕΡΝΙ

Συμφωνώ με τη διαπίστωση της πλειοψηφίας ότι «το Κράτος είναι υπεύθυνο βάσει του άρθρου 3 λόγω της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης στην οποία υπεβλήθη ο προσφεύγων ενώ βρισκόταν υπό την ευθύνη της αστυνομίας και ότι υπήρξε παραβίαση της διάταξης αυτής» (βλ. παρ. 52 της παρούσας απόφασης). Επίσης, συμφωνώ με το βασικό σκεπτικό του συμπεράσματος αυτού, σύμφωνα με το οποίο «λαμβανομένων υπόψη των ισχυρισμών του προσφεύγοντος, οι οποίοι επιβεβαιώνονται από τις ιατρικές γνωματεύσεις, και των περιστάσεων υπό τις οποίες ο προσφεύγων υπέστη τις σωματικές βλάβες, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν παρουσίασε πειστικά επιχειρήματα που να εξηγούν ή να δικαιολογούν την ένταση της βίας που ασκήθηκε εις βάρος του προσφεύγοντος» (βλ. παρ. 51).

Μάλιστα, πιστεύω ότι το σκεπτικό αυτό μπορεί κάλλιστα να καλύψει όλους τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος σχετικά με την κακομεταχείρισή του από την αστυνομία από τη στιγμή της σύλληψής του μέχρι τη στιγμή της εισαγωγής του στο νοσοκομείο. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος βρισκόταν υπό την ευθύνη της αστυνομίας και οι καταγγελίες του για σωματικές βλάβες που υπέστη λόγω της συμπεριφοράς των αστυνομικών επιβεβαιώνονται από ιατρικές γνωματεύσεις. Οι γνωματεύσεις αυτές δεν αποδίδουν, και δεν θα μπορούσαν να αποδίδουν αυτές τις σωματικές βλάβες σε κάποια συγκεκριμένη φάση της περιόδου κράτησης του προσφεύγοντος από την αστυνομία. Ως εκ τούτου, δεν κατανοώ γιατί η πλειοψηφία κατέληξε στη διαπίστωση ότι οι ιατρικές γνωματεύσεις επιβεβαιώνουν τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος μόνο σε σχέση με την περίοδο πριν από την προσαγωγή του στο Αστυνομικό Τμήμα Τούμπας.

Σε κάθε περίπτωση, δεν κατανοώ γιατί η πλειοψηφία δεν εξέτασε τις καταγγελίες του προσφεύγοντος για κακομεταχείριση στο αστυνομικό τμήμα. Το σκεπτικό της πλειοψηφίας δεν μου φαίνεται καθόλου πειστικό. Το σκεπτικό αυτό έχει ως εξής: «Αφού κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό και καθώς το Δικαστήριο δεν είναι σε θέση να ανασυστήσει τα πραγματικά περιστατικά ως προς τη συμπεριφορά των αστυνομικών στο Αστυνομικό Τμήμα Τούμπας, δεδομένου ότι βρίσκεται αντιμέτωπο με τελείως διαφορετικές εκδοχές των

γεγονότων οι οποίες δεν επιβεβαιώνονται από κάποια δικαστική απόφαση, δεν θεωρεί αναγκαίο να εξετάσει τους σχετικούς ισχυρισμούς του προσφεύγοντος ...» (βλ. παρ. 53).

Ούτε το γεγονός της ύπαρξης αντιφατικών εκδοχών των γεγονότων ούτε το γεγονός ότι τα σχετικά γεγονότα δεν επιβεβαιώνονται από κάποια δικαστική απόφαση συνιστούν επαρκή λόγο που να δικαιολογεί τη διαπίστωση του Δικαστηρίου ότι «δεν θεωρεί αναγκαίο να εξετάσει τους σχετικούς ισχυρισμούς του προσφεύγοντος». Και η προηγούμενη διαπίστωση περί κακομεταχείρισης του προσφεύγοντος χαρακτηριζόταν από έλλειψη δικαστικής επιβεβαίωσης – μάλιστα, τα συμπεράσματα του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου κινούνταν στην αντίθετη κατεύθυνση από την εκδοχή του προσφεύγοντος σχετικά με το περιστατικό και, σύμφωνα με την πλειοψηφία, «οι διάδικοι παρέθεσαν διαφορετικές εκδοχές του συμβάντος, ιδίως σε ό,τι αφορά το πώς τόσο ο προσφεύγων όσο και οι αστυνομικοί υπέστησαν σωματικές βλάβες» (βλ. παρ. 49).

Σε κάθε περίπτωση, σε υποθέσεις που αφορούν καταγγελίες για κακομεταχείριση από την αστυνομία, το Δικαστήριο πάντοτε βρίσκεται αντιμέτωπο με το πρόβλημα της απόρριψης των σχετικών ισχυρισμών από την αστυνομία, και σε περίπτωση που ο προσφεύγων έχει εξαντλήσει τα εθνικά ένδικα μέσα, το Δικαστήριο βρίσκεται αντιμέτωπο με το πρόβλημα ότι πρέπει να αποφασίσει αν οι διαπιστώσεις των εθνικών δικαστηρίων

σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά ήταν ορθές ή όχι. Στις περιπτώσεις αυτές, καθήκον του Δικαστηρίου είναι να βρει την αλήθεια, ανεξάρτητα από την εκδοχή που έκαναν δεκτή οι αστυνομικές αρχές ή ακόμα και τα εθνικά δικαστήρια (βλ. Ribitsch κατά Αυστρίας, απόφαση της 4^{ης} Δεκεμβρίου 1995, Series A no. 336). Ακριβώς λόγω της έκτασης και του σκοπού του, ο δικαστικός έλεγχος που διεξάγει το Δικαστήριο σε υποθέσεις αυτού του είδους εξασφαλίζει την αποτελεσματική προστασία των σχετικών ατομικών δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Οφείλω να προσθέσω ότι, στη διαπίστωσή μου ότι στην παρούσα υπόθεση το Κράτος είναι επίσης υπεύθυνο βάσει του άρθρου 3 λόγω της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης που υπέστη ο προσφεύγων εξαιτίας της συμπεριφοράς των αστυνομικών στο Αστυνομικό Τμήμα Τούμπας, έλαβα υπόψη τα ακόλουθα περιστατικά προς επίρρωση της διαπίστωσης αυτής:

(α) τη διαπίστωση ότι ο προσφεύγων υπέστη κακομεταχείριση λίγο μετά τη σύλληψή του και μέχρι την προσαγωγή του στο αστυνομικό τμήμα, γεγονός που κάνει δεκτό η πλειοψηφία,

(β) την ανεπάρκεια της έρευνας σχετικά με τις καταγγελίες του προσφεύγοντος για κακομεταχείρισή του από την αστυνομία τόσο πριν από την είσοδό του στο αστυνομικό τμήμα όσο και μετά, και

(γ) τις αξιοθρήνητες εξηγήσεις που δίνονται στο πόρισμα της ένορκης διοικητικής εξέτασης – που έγιναν δεκτές από τις εισαγγελικές αρχές – η οποία περιορίστηκε

στις καταθέσεις των αστυνομικών και την εκ μέρους τους απόρριψη των ισχυρισμών του προσφεύγοντος, χωρίς να εξεταστούν μάρτυρες. Το πόρισμα φθάνει στο σημείο να κρίνει ότι ο προσφεύγων παρέλειψε να υποβληθεί σε ιατροδικαστική εξέταση, αγνοώντας έτσι την ιατροδικαστική εξέταση στην οποία υπεβλήθη στις 29 Ιανουαρίου 2002.

Υπό τις περιστάσεις αυτές, κρίνω ότι η καταγγελία του προσφεύγοντος ότι υπέστη κακομεταχείριση στο Αστυνομικό Τμήμα Τούμπας είναι βάσιμη και ότι το Κράτος είναι υπεύθυνο για την κακομεταχείριση αυτή.

ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΟ ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Στρασβούργο, 24.5.2007

(υπογραφή)

ZEPEN NIALSEN, Γραμματέας του Τμήματος

Ακριβής μετάφραση από τα Αγγλικά του συνημμένου εγγράφου

Αθήνα, 16 Ιουλίου 2007

Ο μεταφραστής του Υπουργείου Εξωτερικών

Βασίλειος Δ. Μπελεκούκας